

Barcelona, 16 de Novembre 2015

Vicent Alonso. 'Littera' pura

Juli Capilla (<http://www.nuvol.com/autor/juli-capilla>). València (<http://www.nuvol.com/lloc/valencia>).
/ 15.11.2015

Segueix @nuvol_com

Inicia sessió

Tuit 4 G+ 0

Acaba de veure la llum editorial el darrer llibre de **Vicent Alonso**, *Sobre una neu invisible. Notes d'un dietari, 2003-2005*, gràcies a Publicacions de la Universitat de València. Es tracta de la "continuació natural" de *Trajecte circular*, com apunta el mateix autor a la nota preliminar del seu llibre. **Juli Capilla** en fa ressenya a Núvol, el digital de cultura.

http://www.nuvol.com/wp-content/uploads/2015/11/imagen_portada-e1447157687150.png

Vicent Alonso | Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes

El nou dietari aplega les notes que el poeta, traductor i estudiós de la literatura catalana contemporània va registrar entre el setembre del 2003 i el desembre de 2005. Deu anys després, les ha recopilades en un volum tan dens com seductor, sobretot per als qui som amants de les reflexions sobre la literatura.

Aquesta és, de fet, la paraula clau del recull, *litteratura*; la referència primera, la més cridanera i contundent. No només perquè ho deduïm amb quasi cada entrada del dietarista. Sinó també, i sobretot, perquè el mateix autor afirma més d'una vegada al llarg del llibre que la lectura i l'escriptura –i viceversa–, constitueixen l'eix sobre el qual gira la seua peripècia vital. Tant és així que es neguiteja si no pot dedicar-s'hi: "Fa dies que no he pogut escriure ni llegir. És el meu calvari". Una biografia, doncs, lliurada a l'experiència literària. Una obsessió,

<http://www.nuvol.com/autor/juli-capilla>

Juli Capilla

<http://www.nuvol.com/autor/juli-capilla>

3 articles publicats

una dèria, que el fa dubtar sobre la conveniència o no de la lectura i l'escriptura: "Quin lloc ocupa, en el rànquing de les activitats saludables, el fet d'escriure? O serà, més aviat, insalubre?".

Aquest darrer dietari publicat de Vicent Alonso para més humà potser que no *Trajecte circular* –un gran llibre també, per descomptat. És una impressió que tinc, perquè fa molts anys que vaig llegir l'anterior. I és que la sensació que queda, després de llegir *Sobre una neu invisible*, és que Vicent Alonso ha humanitzat el seu estil; que amb aquestes *notes d'un dietari*, com resa el subtítol, ha donat entrada a reflexions que, per bé que literàries en si, deixen entreveure els neguits personals, les inseguretats i les incerteses que té a propòsit de l'experiència literària, i també amb la seua manera de fer, que de vegades qualifica d'"indisciplinada" o "desordenada". Així, de bon començament assevera que el llibre "no pot ser considerat una mena de confessió perquè no hi ha cap *veritat* a transmetre". I, per reblar el clau de l'escepticisme militant, assegura que els seus quaderns li han servit de "refugi on construir i protegir els meus dubtes".

Són especialment significatives, en aquest sentit, les seues diatribes entorn del paper del *jo* en el dietari: "No recorde on he llegit que és difícil concentrar-se en els punts durs del *jo* [...] Però que el *jo* siga esmunyedís no exigeix cap renúncia a sotmetre'l, ni que siga provisionalment, amb les paraules". De fet, el *jo* es clarifica, segons Vicent Alonso, a través de la literatura: "al llarg dels anys he sabut que no puc ser *jo*, assajar-ho si més no, sense l'escriptura. Les paraules són més que un bàlsam, l'únic camí, no contra el mal, sinó contra els entrebancs que t'impedeixen veure't amb l'ànima de bat a bat". Escriure, al final esdevé un tot que tot ho ordena i entorn del qual gira tota la vida de l'home que se sent escriptor. I si hi manca, això, el desesper és absolut: "No tinc temps ni soledat suficient per escriure. Ho pense i el neguit em desespera".

De vegades, l'escriptura apareix com una experiència més pròxima a la insatisfacció que no a la felicitat. Però de seguida en subratlla les bondats: "Crec en les veritats de la literatura [...] La literatura, a més, t'allibera de l'apatia i et fa mirar el món amb l'acuitat que mereix. Et permet, fins i tot, d'inventar-lo".

D'altres reflexions metaliteràries giren entorn de la narrativa històrica, una constant dominant en la literatura catalana, a parer de Vicent Alonso; el món editorial, que ell prefereix de qualitat; els recitals de poesia, sobre els quals mostra moltes reticències; la reivindicació de l'ofici d'escriure en la nostra societat i la consegüent dignificació de l'escriptor; la influència que exerceixen les lectures sobre cada persona; la importància –o no– que té el lector per a l'escriptor; sobre la traducció de la poesia i de l'assaig, la lectura en l'educació, etc.

Les referències als autors literaris, autòctons i universals, són també constants: Mandelstam, Cortázar, Kafka, Fuster, Ferrater, Margarit, Chirbes, Piglia, Chesterton, Miguel Torga, Eugénio de Andrade, Kurosawa, Borges, Cioran, i com no, Montaigne, que ha traduït al català de manera reeixida i del qual és ja un expert.

Com sempre, la decantació per la brevetat i el fragmentarisme esdevenen pedra foguera dels papers de Vicent Alonso. Fins al punt de situar-los per sobre de les convencions genèriques, molt a tomb de la contemporaneïtat, la qual cosa li porta a confessar, sense embuts, que la seua confiança envers aquestes formes breus de la literatura és total: "No em molesta haver-me convertit en una mena d'apòstol de la brevetat". La brevetat i el seu correligionari conceptual, çò és, la fragmentarietat, esdevenen la millor manera de conèixer la realitat; de pair-la a partir de la fixació dels fragments de què es compon. Alonso assegura que el tot s'organitza des de la fragmentació. I que és des d'aquesta estructura que s'ha d'entendre la condició humana.

Les anècdotes vitals que es deixen entreveure al llibre apareixen en un segon terme, però n'hi ha. A *Sobre una neu invisible*, per exemple, hi apareixen els llocs de residència habitual de l'escriptor, l'Alter i Xodos; els viatges que fa, a Catalunya i a Europa; la seua companya, la també poeta Anna Montero; els gossos que tenen, com ara Fosca; les aficions i els actes culturals a què assisteix sovint (Vicent és un melòman incondicional, amant sobretot dels clàssics); les trobades amb els amics i els familiars (com ara amb sa tia Lola); el record infantil d'un mestre de dibuix nefast; la convivència amb el castellà, una llengua que li és del tot familiar i alhora estranya; l'insomni que l'impel·leix a alçar-se a mitjanit i posar-se a llegir o escriure...

No tot és literatura, doncs. Vicent Alonso introdueix impressions personals que delaten l'escriptor com a fill d'una geografia i d'una cronologia vital indefugibles. Un ésser social, malgrat tot. Així, li preocupa el voluntarisme i la manca de professionalitat que ben sovint afecten al valencianisme de bona voluntat –una qüestió que emergeix també quan parla de

literatura. La manca de mitjans de comunicació propis, per exemple, o la poca interconnexió entre els països de parla catalana, mereixen igualment la seua atenció. Com també la banalització de la mort.

Hem dit que el jo d'aquest dietari es mostra més humà, més pròxim, que en ocasions anteriors. Això es palesa també en la sensació de vulnerabilitat, de flaqueza, que confessa explícitament, mostrant-se com una persona humil, que sent aprensió davant la supèrbia, la vanitat i les seguretats transcendentals: "Som més nosaltres a mesura que acceptem la nostra insignificança".

Al final, l'única "seguretat" és la de l'escriptor humil i honest, com declara Vicent Alonso a les acaballes del dietari: "el motiu que em porta a escriure no té relació amb la veritat universal sinó amb la meua, la que m'ha de fer més lliure i, potser, una mica millor. L'important és que l'escriga amb la convicció que no enganye ningú. Aquesta és la qüestió perquè la meua veritat, si és així, també serà veritat de tots".

Sobre una neu invisible. Notes d'un dietari, 2003-2005 és una lectura honesta, ple d'erudició i d'humilitat alhora, curulla de saviesa assaonada a patir de múltiples lectures. Provatures assagístiques sobre un jo lliurat per complet a l'escriptura, amant incondicional de les bones lletres. *Littera pura*.

Etiquetes:

[Sobre una neu invisible \(http://www.nuvol.com/tag/sobre-una-neu-invisible/\)](http://www.nuvol.com/tag/sobre-una-neu-invisible/) | [Vicent Alonso \(http://www.nuvol.com/tag/vicent-alonso/\)](http://www.nuvol.com/tag/vicent-alonso/)